

3. Олвер П. Приложения групп Ли к дифференциальным уравнениям / П. Олвер. – М.: Мир, 1989. – 639 с.
4. Bluman G.W. Similarity methods for differential equations / G.W. Bluman, J.D. Cole. – Berlin: Springer, 1974. – 332 p.
5. Миллер У. Симметрия и разделение переменных / У. Миллер. – М.: Мир, 1981. – 344 с.
6. Ибрагимов Н.Х. Группы преобразований в математической физике / Н.Х. Ибрагимов. – М.: Наука, 1983. – 280 с.
7. Фуцич В.І. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.imath.kiev.ua/~fushchych/.

ЕТАПИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ДОВОЄННІ ЧАСИ В КПІ ІМ. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО

Гриневецький І.Б., Федоров К.С., Дімарова О.В.

*Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Україна, 03056, м. Київ, пр-т Перемоги, 37,
e-mail: ivantuer@gmail.com*

Вже 120 років наш університет випускає висококваліфікованих фахівців різних галузей. Проте мало хто знає, як саме відбувалась організація навчального процесу, оскільки за 120 років існування інституту вона суттєво змінювалась. Метою нашої роботи є дослідження історії розвитку організації навчального процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського від часів його заснування до кінця 30-х років ХХ ст.

31 серпня 1898 р. у Києві відкрито Київський політехнічний інститут. Початково було визначено чотири відділення: механічне, інженерне, сільськогосподарське та хімічне та оголошено перший прийом заяв до вступу.

До вступних іспитів допускався кожен, хто мав атестат про закінчення гімназії, реального училища або інших середніх навчальних закладів, що прирівнювалися до гімназії. Позачергово приймалися випускники інших вузів. На 330 місць було подано 1100 заяв, проте через дуже вдалі результати вступних іспитів кількість місць довелося збільшити до 360.

Не дивлячись на те, що інститут був розрахований лише на 1200 студентів, їхня чисельність дуже швидко зростала. Так, на початок 1902 р. в інституті навчалось 1255 студентів, а в 1909 р. вже 2396. Влітку 1918 р. створили електротехнічний факультет, а кількість студентів інституту склала 1458 чоловік.

Термін навчання складав чотири роки, система навчання – курсова. Оскільки на той час всі вузи мали п'ятирічний термін навчання, то в КПІ була підвищена інтенсивність навчання. При цьому передбачалось, що промисловість швидше матиме фахівців, а молоді люди на рік раніше вступатимуть у самостійне життя. Відповідно до навчального плану предмети розподілялися по курсах так, що фундаментальні науки, необхідні

для належного засвоєння спеціальних дисциплін, вивчались раніше. Загальна кількість теоретичних лекцій не перевищувала 16 год на тиждень, а лекцій і практичних занять – 6 – 7 годин на день. Поряд із лекційними заняттями значний час виділявся на практичні заняття, де студенти застосовували теоретичні знання. Викладання спеціальних дисциплін супроводжувалось різними вправами, проектами та практикою. Наприкінці кожного півріччя проводилась екзаменаційна сесія, проте внаслідок певних обставин, таких як масштабні студентські заворушення, страйки, тимчасове закриття інституту урядом, упродовж перших 6 років навчання фактично відбувалось за предметною системою. Тобто, одразу по завершенню курсу з предмету міг пропонуватись екзамен. Пізніше багаторазово здійснювались спроби повернутись до курсової системи, проте вони не були успішними.

Протягом громадянської війни 20-х рр. КПІ неодноразово припиняв та відновлював свою діяльність, що дуже негативно вплинуло на його роботу. Саме тому в листопаді 1920 р. було створено організаційну раду на чолі з професором С.Ф.Веселовським, яка мала відновити повноцінну роботу вузу та впорядкувати навчальний процес. Складались нові навчальні плани та програми. Тривалість курсу становила три роки. Навчальний рік ділився на три триместри, які тривали три місяці, а навчальний тиждень у середньому 40-45 годин. З п'ятого триместру визначалась спеціалізація студентів, а впродовж дев'ятого студенти складали спеціальний проект за обраним фахом.

Навесні 1921 р. відбувся перший повоєнний набір до вузу. На перший курс було прийнято 870 студентів. 19 травня 1921 р. було відкрито робітничий факультет, який за відсутності придатного приміщення тимчасово розмістився на вул. Пушкінській 32. 1 вересня 1922 р. на базі агрономічного факультету було створено сільськогосподарський інститут. Від червня 1923 р. обов'язковим елементом навчального процесу в інституті та технікумах стала літня виробнича практика протягом 2 – 2,5 місяців.

До 1925 р. було розроблено нові підходи до підвищення успішності, зміцнення дисципліни студентів, встановлено жорсткі терміни навчання. Відвідування лекцій, семінарів та інших видів занять стало обов'язковим. Поступово в інженерно-технічних вищих навчальних закладах налагоджувався навчальний процес, створювались нові підходи до навчання, намітилась тенденція до тісних контактів між вузами та підприємствами.

У 1925-1926 навчальному році випуск фахівців у КПІ становив 62% максимального дореволюційного, а 1930 р. зріс більш ніж втричі.

У лютому 1930 р. ВРНГ схвалила рішення про створення низки галузевих інститутів на базі факультетів, що існували у вузах політехнічного типу. Так, на базі факультетів КПІ утворилися такі самостійні вузи, як енергетичний, машинобудівний, хіміко-технологічний, інженерів залізничного і водного транспорту. Протягом 30-х рр. вузами і технікумами країни було запроваджено нову лабораторно-бригадну систему. Заняття проводились невеличкими студентськими бригадами. Викладачі ставили завдання і контролювалось їх виконання. Завдання виконувались групами,

не всі учні, які були членами бригади, докладали максимум зусиль для виконання, проте перевірка здійснювалась за доповіддю одного із членів бригади. Такий підхід сприяв погіршенню засвоєння навчального матеріалу. Наприкінці червня 1941 р. інститут одержав розпорядження про підготовку до евакуації, а на початку липня розпочалась евакуація інституту до Ташкента. Незважаючи на непрості умови, КПП постійно удосконалює навчальний процес, що робить наш інститут одним із найкращих інішів України.

Література

1. Зеркалов Д.В. НТУУ «КПІ». Минуле і сьогодення. – К.: «Основа». 2012. – 735 с.
2. Київський політехнічний інститут : нарис історії / Г.Ф. Беляков та ін.; редколегія: М.З. Згуровський (голова) та ін. Київ : Наукова думка, 1995. – 320 с.

РОЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВЧЕНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ У РОЗБУДОВІ КИЇВСЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

Грищенко Т.Р.

*Національна наукова сільськогосподарська бібліотека
Національної академії аграрних наук України,
м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10,
e-mail: tatdns.gb@ukr.net*

Суперечливі соціально-політичні та складні економічні зміни в часи Української революції 1917–1921 рр. суттєво вплинули на перебіг науково-педагогічної діяльності Київського політехнічного інституту, заснованого в 1898 р. Наприкінці 1920 р. заклад перебував у жахливому занепаді. Сільськогосподарський вчений комітет України, як головний координаційний науково-методичний центр аграрної науки, відповідно до §2–3 Статуту від 15 березня 1920 р. «... організує центральні та місцеві наукові установи... та ... безпосередньо керує всіма науковими установами, як центральними, так і місцевими, що йому підлягають» [1], активно долучився до відновлення діяльності провідної освітньої установи. Адже в країні відчувалася гостра потреба у кваліфікованих кадрах для відбудови зруйнованого господарства.

8 листопада 1920 р. вийшов «Наказ Ч. 184 Комісії по Управлінню Вищими Школами м. Києва», за яким КПП припиняв своє функціонування у старому складі через занепад його науково-педагогічної і господарчої діяльності і не відповідність до вимог сучасного життя. Відтак, був відсторонений увесь особовий склад, а «... всі катедри, а також навчительські і службові штатні посади об'являються вакантними» [2]. Для організації нового навчального процесу була призначена Організаційна